

Our Write Us Today
ADVERTISING
RATES are
REASONABLE....

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

TELEPHONE: CHelsea 3-1242

Entered as Second Class Matter September 21st, 1903 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

o. 274. — Štev. 274.

NEW YORK, MONDAY, NOVEMBER 27, 1939 — PONEDELJEK, 27. NOVEMBRA, 1939

Volume XLVII. — Letnik XLVII.

2c NA DAN DOBIVATE
"GLAS NARODA"
PO POŠTI NARAVNOST NA
SVOJ DOM (izven nedelj in
praznikov).
ZA \$6. — NA LETO NAD 300 IZDAJ

BREZOBZIRNA VOJNA NA MORJU

35 ladij potopljenih v enem tednu

LONDON, Anglija, 27. nov. — Angleška admiraliteta je naznanila, da je bil torpediran, ali pa je padel ob mino poljski parnik "Pilsudski", ki je bil grajen v Italiji leta 1935 in ga je Anglija prevzela takoj ob izbruhu sedanje vojne. Potopljen je bil tudi parnik "Rawalpindi", ki je bil premenjen v krikarko.

S parnikom Rawalpindi je utonilo 283 ljudi, s parnikom Pilsudski pa 10, med njimi tudi kapitan flamert Stankiewicz, ki je zednji zapustil parnik; poveljniškega mostu je skočil v mrzlo vodo, toda kmalu potem ko so ga izveli iz vode umrl.

V ENEM DNEVU POTOPLJENIH ŠEST PARNIKOV

Poleg omenjenih dveh parnikov so bili še potopljene štiri manjši parniki. Vožnja po morjih okoli Anglije je tako rečeno, da je belgijsko mornariško ministrstvo začasno ustavilo plovo med Ostende in Doverjem.

NEMŠKA PATROLNA LADJA SE JE POTOPILA

BERLIN, Nemčija, 27. nov. — Nemško vrhovno poveljevo naznanja, da se je včeraj v danskih vodah potopila nemška patrolna ladja št. 301, ki je bila na neki tajni misiji. Z njo je utonilo 16 mornarjev.

Hitler prerokuje zmago

BERLIN, Nemčija, 27. nov. — Adolf Hitler je proti svojim prijateljem izrazil prepričanje, da bo Nemčija zmaga do aprila. Svoje upanje naslanja na "nemško premoč na vojaškem, političnem in diplomatskem polju in na večjo nemško podjetnost na vsakem polju."

NEMŠKI NAROD JE DISCIPLINIRAN

Svoje vojaške trditve naslanja na presenetljive uspehe nemške armade na Poljskem, na nemške napade na angleške bojevalne luke v Scapa Flow in Firth of Forth in na nadaljne vojaške presenetljivosti, katerim se bo svet mnogo bolj čudil, kot na magnetičnim torpedom in minam.

Hitler je prepričan, da je nemški narod dovolj naučen na disciplino in bo brez mirnanja sprejel vse pomanjkanje, medtem ko se bo angleški narod dvignil, ako bodo omejitve prevelike.

NEMCI UPAJO NA CHURCHILLOV ODSTOP

Nemci upajo, da bodo njihovi "angleški prijatelji" mogli prepričati delavsko stranko, da je izkoničajo "gorenji razredi" in da bodo delavci prisilili Winstona Churchilla, da odstopi kot prvi lord admiralitete. Kadar se to zgodi, tedaj so pacifi prepričani, da se bo mogoče pogoditi s Chamberlainom ali s katerokoli drugo vlado, ki bi bila sestavljena brez Winstona Churchilla in njegovih prijateljev.

Italija protestira

RIM, Italija, 27. nov. — Italijansko časopisje je proti Angliji dvignilo zelo oster protest, ker je Anglija postrila blokado Nemčije s tem, da bo zaplenjevala ves nemški izvoz, pa če ga vozijo tudi nevtralne ladje.

Vnanji minister grof Galeazzo Ciano je v petek povabil k sebi angleškega in francoskega poslanika ter se jima pritožil, da v led angleške blokade trpi tudi italijansko parobroštvo; ravno tako se jima je pritožil nad počasnim pregledovanjem blaga na italijanskih parnikih v Gibraltarju.

FINSKA SE NE VKLONI RUSKIM ZAHTEVAM

HELSINKI, Finska, 27. nov. — Sinoči je bilo po radu iz Moskve naznanjeno, da je finska artilerija streljala na ruske vojske. Finska vlada streljanje odločno zanika ter pravi, da bo odklonila rusko zahtevo, da Finska svoje vojsko umakne 12 do 15 milj od svoje meje severno od Leningrada. Nek zastopnik finskega vnanjega urada je rekel, da bo Finska pristala na demilitarizacijo ob meji, ako isto stori tudi Rusija. Finska ima v bližini ruske meje nad 300.000 vojakov.

POŽAR V LOS ANGELESU

Nedavno je izbruhnil v središču Los Angeles, Cal., požar v poslopju, v katerem je delalo 150 delavcev in delavk. Trije gasilci so bili poškodovani. Ljudje so bili rešeni.

Bolgarska za mirno poravnavo

Bolgarska se ne more odločiti, kateri strani je naklonjena. Želi mirno doseči uravnovo meje.

SOFIJA, 26. nov. — Ker je Bolgarska gospodarsko odvisna od Nemčije, ki jemlje 80 odstotkov njenih pridelkov in ker ima svoje teritorialne zahteve v Dobruži in severni Traciji, ne more izjaviti, kateri stranki je naklonjena v sedanji vojni.

Te dve stvari so tako košljivi, da se ne bi upala nobena vlada premeniti sedanje politike stroge nevtiralnosti, ne da bi zadeve skrbno premislila.

Ministrski predsednik Grigorij Kjossevanov uživa zaupanje celega naroda. V svoji izjavi 16. novembra je rekel:

"Bolgarska bo nadaljevala s svojo politiko za ohranitev miru na Balkanu. To da pri tem moramo misliti na to, da nam je vrnjeno izgubljeno ozemlje, toda to hočemo doseči s prijateljskimi sporazumi z našimi sosedi, ne pa s kakim nasiljem."

Kateremu narodu pa so Bolgari naklonjeni, ni težko spoznati. Bolgari so po svoji naravi demokrati in očitno kažejo svojo naklonjenost do Angležev in Francozov, ki se kot re za načela, katera so vedno odobraval.

Demokratske države pa tudi spoštevajo velike težave bolgarske vlade, da obdrži nevtiralnost z ozirom na to, da bolgarski narod iskreno želi prijateljstvo z ruskim narodom.

Turčija ne priznava razdelitve POLJSKE

ISTANBUL, Turčija, 26. novembra. — Turška vlada je svojemu bivšemu poslaniku v Varšavi Kemalu Husnu, ki je po razdelitvi Poljske odšel na Romunsko, naročila, da prevzame svoje poslanske posele s poljsko vlado v Franciji. Turčija ni priznala razdelitve Poljske med Nemčijo in Rusijo. Poljski poslanik še vedno posluje v Ankari.

Elliot Roosevelt svari delavce

PO njegovem mnenju mora zavladati v delav. gibanju mir.

FORT WORTH, Texas, 25. nov. — Predsednikov sin Elliot Roosevelt je opozoril ameriške organizirane delavce na strašen poraz, ki jim preti od prihodnjega kongresa, kateri bo začel meseca januarja zbirati ne sluti. Kar zakonodaja da, lahko tudi vzame. Dežela se je navedla trdovratnega stališča, ki ga zavzemata obe veliki delavski organizaciji. Javnost je izgubila zaupanje v organizaciji, ki sta razcepili delavstvo.

Nevarnost stavke je odvrnjena

35.000 delavcev v filmski industriji bo povišana plača za 10 odstotkov.

HOLLYWOOD, Cal., 25. nov. — V zadnjem hipu je bila preprečena stavka 35.000 delavcev v filmski industriji. Če bi izbruhnila, bi bila ohromljena vsa filmska industrija in skoraj vsi kinematografi v državi bi bili prisiljeni zapreti svoja vrata. Podjetniki so to preprečili s tem, da so dovolili delavcem 10 odstotno povišanje plače.

Povišanje bo pa v veljavi le do 15. februarja prihodnjega leta, ko se bodo obnovila pogajanja med podjetniki in zastopniki 24 unij, pripadajočih Ameriški delavski federaciji.

Ako se bo v tem času pokazalo, da imajo podjetniki vsaj tega povišanja izgubo, se bodo morali delavci zadovoljiti s sedanjjo plačo, v nasprotnem slučaju bo pa določil poseben razsodišni odbor, kakšne plače naj dobivajo delavci v bodoče.

Stroški newyorskega delavca

Ker delavci ne lunčajo doma, potrošijo dosti več za prehrano. Prevoz je poceni. Le malo se vozi z avtomobili.

Povprečen newyorški delavec potroši do 10 centov več za hrano kot pa delavec po drugih ameriških mestih, to pa vsled tega, ker newyorški delavec običajno ne lunča doma.

Urad za delavsko statistiko je preiskal razmere v dvainštridesetih ameriških mestih ter dognal, da newyorška delavska družina potroši največ za hrano in sicer 36 odstotkov.

Posiljanje živil v New York je v zvezi z velikimi stroški in najemnine za skladišča živil je izredno draga. Poleg tega pa le malokateri delavci lunčajo doma. Običajno se mora delavec voziti precej daleč na delo in mu ni mogoče priti opoldne domov. Nekateri sicer vzamejo zjutraj lunč s seboj, mnogim se pa ne zdi pripravno priti na delo zavoje in lunčati se.

Stroški za vzdrževanje avtomobila niso v New Yorku tako visoki kot po drugih mestih. Garaže v središču mesta so seveda zelo drage, toda stroški za avtomobil niso tako visoki kot po drugih mestih. Garaže v središču mesta so seveda zelo drage, toda stroški za avtomobil niso tako visoki kot po drugih mestih.

Roosevelt bo zmagal

Tega mnenja je večina vodilnih demokratov. McNutt bi le pod enim pogojem kandidiral.

Paul V. McNutt, načelnik Federal Security Administration, je izjavil, da bo demokratska narodna konvencija skoraj soglasno nominirala predsednika Roosevelta za prihodnjega kandidata, ako se bo odločil v tretje kandidirati. Tega mnenja je tudi generalni poštni mojster Farley. Konservativni demokratje so sicer proti predsedniku, toda če bo Roosevelt le namignil, da je pripravljen še štiri leta služiti ameriški narod, ne bodo mogli konservativci povzročiti na konvenciji nobenega resnejšega razkola.

McNutt bi kandidiral edino le v slučaju, če bi Roosevelt pod nobenim pogojem ne hotel sprejeti kandidature. Ko so vprašali McNutta kaj pravzaprav namerava predsednik, je odvrnil: — Na to vprašanje vam edino on sam lahko odgovori.

Ali bi se zadovoljili s podpredsedništvom? — s vprašali McNutta. Odvrnil jim je, da se bo o tem odločilo na konvenciji.

Prihodnji teden bo pojasnil newyorški okrajni pravdnik Dewey svoje načrte, ki prile vpoštev kot predsedniški kandidat na republikanskem tisku.

Mrs. Ruth Hanna McCormick Simms, ki deluje za Deweya, je izjavilo: — Republikanci bodo zmagali, pa naj demokratje nominirajo kogar hočejo.

REGISTRACIJA tujcev v Pennsylvaniji

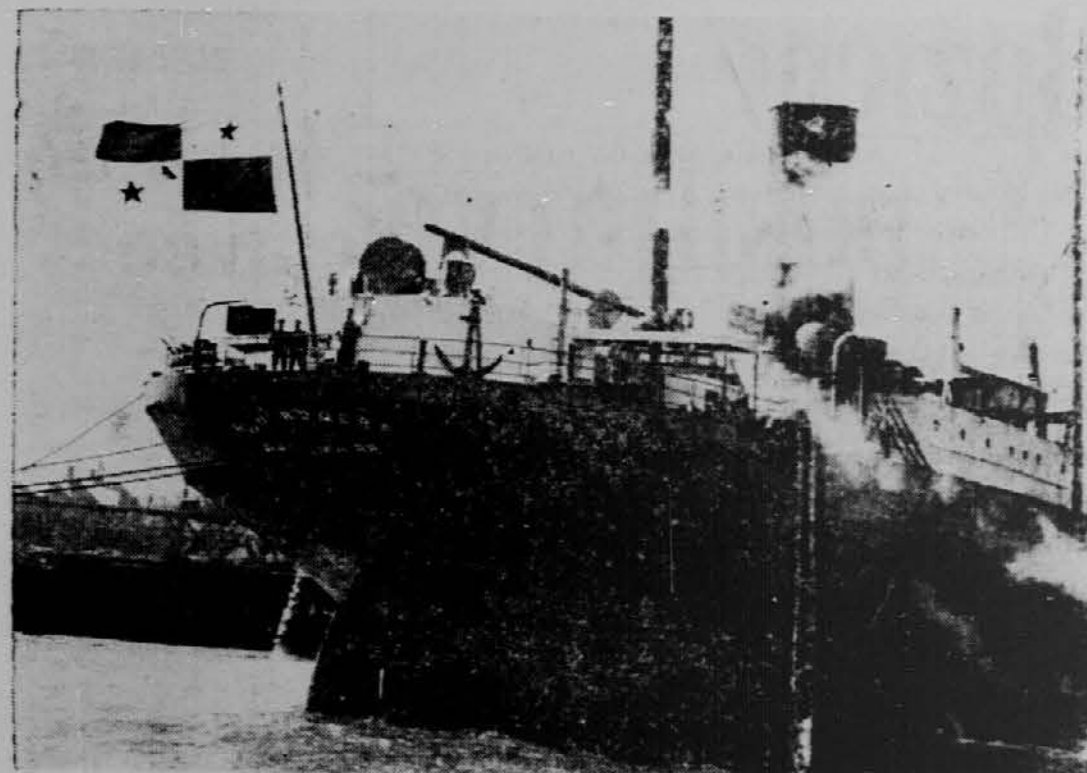
HARRISBURG, Pa., 24. nov. — Dne 1. decembra bo veljavljena postava, da se morajo registrirati vsi tujci, torej osebe, ki nimajo ameriškega državljanstva. Izvzeti so tisti, ki so dospeli v državo pred letom 1908 in pa stariši ameriški vojaki, ki so se udeležili svetovne vojne. Pristojbina za registracijo je \$1.

tisoče delavcev prebiva izven mestnega hrupa. Le makokateri se vozi z avtomobilom na delo, kajti voznina na busih, podcestni in nadeestni železnici je dosti ceneja kot pa vožnja z avtomobilom. Poleg tega je pa tudi v mestu težko dobiti brezplačen prostor za parkanje.

Odbor za delavsko statistiko je proučil izdatke družin, ki imajo od \$500 do \$4.500 letnih dohodkov. Povprečen dohodek znaša torej \$1.710. Poleg hrane potrošijo družine največ za stanovanje in sicer 25 odstotkov, za obleko pa 11 odstotkov. Stanovanja so v New Yorku tako tesna kot nikjer drugje v Združenih državah.

Črne, ki jih je v New Yorku nad en milijon, potrošijo sorazmerno za stanovanja več kot pa za hrano.

PREMEMBA ZASTAVE NA AMERIŠKEM PARNIKU

Tanker Standard Oil družbe je zamenjal ameriško zastavo s panamsko, da bo mogel ne glede na ameriško nevtiralnostno postavbo voziti tekom sedanje vojne v Evropi.

"GLAS NARODA"
(VOICE OF THE PEOPLE)
Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)
Frank Sakar, President J. Lupsha, Sec.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
215 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

46th Year

ISSUED EVERY DAY EXCEPT SUNDAYS AND HOLIDAYS

Advertisement on Agreement

For one year in New York	For one year in New York
For one year in New York	For one year in New York
For one year in New York	For one year in New York

Subscription Yearly \$4.—

"GLAS NARODA" IZHAJA VSAKI DAN IZVEMŠI NEDELJI IN PRAZNIKOV

"GLAS NARODA", 215 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.
TELEPHONE: CHelsea 3-1243

POMAGAITE nam IZBOLJŠATI LIST s tem, da imate vedno VNAPREJ plačano naročnino. Časopis mora odgovarjati potrebi časa. Vsak cent prihranjen pri terjatvi, je namenjen za IZBOLJŠANJE LISTA.

STAVKA PRI CHRYSLERJU

Stavka pri Chryslerju traja sedaj že osmi teden. Pogajanja le počasi napredujejo. Dnevni stroški stavke znašajo tri milijone dolarjev, če vpoštevamo, koliko so delavci pri krajsani pri mezdah, kompanija pri dobičkih in trgovci pri zaslužku.

Navzlic zavračanju, so bila vsa nasprotja, uglajena in se je treba sporazumeti edinele glede plač. Avtni delavci zahtevajo pet centov več na uro, vsled česar bi se stroški korporacije povečali za osem milijonov dolarjev na leto. Tega pa baje korporacija ne zmore. V najskrajnejšem slučaju bi ji bilo mogoče dati tri milijone dolarjev.

Baš ta čas, ko se bližajo pogajanja zadovoljivi rešitvi, je pa izbral michiganski governor Dickinson in namerava zlomiti štrajk s pomočjo državne policije.

Dickinson načelno agitačiji, ki se vrši pod geslom: — Nazaj na delo! — Sličnega gesla so se posluževale jeklarske družbe leta 1937 v boju proti štrajkarjem.

Governor Dickinson je izjavil: — Mi bomo zaščitili vsako industrijo, ki hoče obratovati. In vsak delavec, ki hoče delati, bo deležen naše zaščite. V to svrhu se bomo poslužili vse moči in oblasti, s katero razpolaga država.

Governor Dickinson bi lahko to tudi drugače povedal in sicer takole: — Če bo treba, bom naročil michiganski državni miliciji, naj pozone U. A. W. pikete izpred Chryslerjeve tovarne.

Značilno je, da Chryslerjeva korporacija noče sprejeti governorjeve ponudbe. Noče namreč veljati za stavkolomko.

V tem pogledu naj bi jo posnemal governor Dickinson, čigar politično življenje je odvisno izključno le od mišljenja, ki ga imajo o njem michiganski volilci.

POSNEMANJA VREDNO

Nedavno se je vršila v Detroitu skupščina United Automobile Workers (CIO). Govorniki so razpravljali o razmerju med Chryslerjevo korporacijo in njenimi delavci. Unija je med drugim zahtevala, naj prizna korporacija načelo razsodišča.

Podpredsednik Amalgamated Clothing Workers je izjavil, da ima njegova unija z neko čikaško tvrdko že devetindvajset let pogodbo ter da je v pogodbi poudarjen princip razsodišča. V vsem tem času ni bilo niti enega štrajka, niti enega izprtja.

S tem primerom je delavski voditelj trmoglavim podjetnikom dokazal, da se lahko izognejo stavkam, če opuste nekoliko svoje trmoglavosti in zavzamejo bolj demokratično stališče.

Božične pošiljatve

Svoje in prijatelje v domovini najbolj razveselite če jim pošljete denarno darilo.

Pošljite božična darila v obliki denarne nakaznice s posredovanjem potniškega oddelka "Glasa Naroda."

Denarne pošiljatve v Jugoslavijo izvršujemo točno in poceni.

Slovenic Publishing Co.
Travel Bureau
215 West 18th Street New York, N. Y.

Tedenski kotiček

Piše I. BUKOVINSKI, Pittsburgh, Pa.

Mednarodna umetniška razstava. — V tem času zapletljivejši mednarodnega sovražstva, vojne in splošne zmede, se še našleje inteligentni posamezniki, ki ne trtijo svoje zmožnosti in svojih talentov za izpopolnitev morilnega orožja in strupenih plinov v svrbo bolj uspešnega položaja lastnih sobratov, pač pa v veliko višji in plemenitejši namen — lepi umetnosti.

Da je temu tako, nam priča "International Art Exhibition" ki je bila otvorjena pretekli mesec kot običajno vsako leto v našem Carnegie Institute v Oakland.

Vseh skupaj je razstavljenih 348 del, 340 iz Združenih držav, ostale pa od umetnikov Velike Britanije, Francije, Italije, Španije in drugih. Ena soba pod skupnim imenom "Mednarodni umetniki je posvečena slikarjem iz raznih evropskih dežel, ki nimajo svojih oddelkov radi prepričlega števila slik.

Tudi 8 domačih pittsburskih artistov je zastopanih na razstavi, med katerimi je par slik celo boljših, nego mnoge iz Italije, dežele lepe umetnosti. Tako na primer od umetnice Virginije Cuthbert "Slum Clearance on Bach's Hill."

Slovanov je udeleženih 6 in sicer 4 iz Rusije, 2 iz Poljske in eden iz Čehoslovake. Pred letom dni je bila razstava dosti obširnejša. Zastopane so bile baltičke države, kot Švedska, Norveška in Finska. Istotako Švica, Belgija in Danska, pa tudi Rusija, Poljska in Čehoslovake so imele svoje oddelke. Med slikarji je dovolj resničnega umetniškega bogastva, ki nudi gledalcu mnogo duševnega užitka, pa tudi par umetniških nestvorov najdemo iz takozvane ultramodernistične ali futuristične šole, ki niso vredni prostora, katerega zavzema na steni. Tako packarijo čim dalje človek študira, tem manj jo razume.

Umetniške nagrade. — Prvo nagrado (prize) \$1000 je to pot odnesel ameriški umetnik Alexander Brook s sliko "Georgia Jungle". Drugo nagrado \$600 je dobil za sliko "Lay Figure" Yasno Kuniyo-ki, tudi Amerikane. Tretjo nagrado \$500 pa je spravljal za sliko "The Be-throten" francoski slikar M. Chagall.

Španskemu artistu Marianu Ruidreu je bila prisojena first honorable mention -400 za sliko "Duel with One's self." (Dvoboj s samim seboj). Druga honorable mention -300 je bila poklonjena Amerikancu Raphaelu Sogor za delo "Bus Passengers". Tretja in četrti honorable mentions sta bila podeljena tudi Amerikancem "Allegheny Country Garden Clubu" nagrada \$300 pa je bila prisojena Francozu Maurice

Brianeshonu za umetnino "Flowers on a red table". Tako je torej 5 denarnih nagrad ostalo v Ameriki, 2 sta šli v Francijo in ena v Španijo.

Za tri prve nagrade je bila leto izbira še dosti dobro posrečeno. "Georgia Jungle" je zelo preprosta in vsakdanja: 4 zamorske osebe (družina), petek, par hiš in temno nebo. ampak vse tako živo, naravno in resnično. Slab okus pa so imeli umetniški odeli pri drugi in tretji nagradi. Druga nagrada "Lay Figure" preko guzalnika ležeče ženske osebe, tako komično in prišiljeno. In tretja nagrada "Be-throten" zarčena v zelo neokretnem obliki, jako otročje, toda v obrazilih manjka otroške preprostosti in odkritosti.

Je že tako, pota umetniških sodnikov so pač nerazumljiva nam navadnim zemljanom.

Slike so večinoma vse na prodaj in cena je od \$500 naprej. Najdražji ameriški sta Gran Le Lorraine Albright "Among Those Left" \$16.000 in Charles Hochinson "Mother and Children" \$15.000, ki pa je zares nekaj krasnega.

Najvišja francoska je G. Rou-nalt "Old King" \$5.000; nemška L. Freihen "The Log" \$6.000 in dve najdražji italijanski: Carlo Carró "Easter Eve" in Pietro Gaudenzi "My school in Naples" vsaka po 3.000 lir.

Skozi bo poznali omeniti značilno sliko francoskega umetnika H. De Warojuier "Spain" 1936-1938. Zena, predstavlja joča nesrečno Španijo ki-i praska z lastnimi prsti svoje razglašene prsi do globoke, krvave rane.

Rojaki, ki se zanimajo za to, si lahko ogledajo mednarodno umetniško zbirko čez teden od 9 ure jutraj do 9. ure zvečer, od nedeljav pa od 2. do 6. ure nedeljno.

Razstava bo odprta vključno do 10. decembra.

Rojakova usoda. — Rojak Fr. Midenče iz Fredericktown, Pa. se nahaja radi noge že nekaj mesecev v naši Mercy bolnišnici. V premočju jami si je spodtaknil nogo in si zvinil palec. V začetku ni porajtal dosti za to ter se podal naslednji dan še na delo; ali moral se je radi bolečine vrniti domov.

Zdravil ga je kompanijski zdravnik, četrti dan pa, ko mu je bila noga že do kolena vnetja, zatečena od zastrupljenja krvi, ga je poslal v naš zavod. Tu pa so mu rekli zdravniki, da je 24 ur prepozno in ni druge pomoči, če hoče ostati pri življenju, nego takojšnja amputacija noge nad kolenom. In tako je revež prišel ob nogo. Tekom par mesecev pa koža, ki so mu jo skupaj sešili čez odrezano kost, se ni prirastla. temveč odgnila in tako se je moral pretekli teden podvreči ponovni operaciji. Odrezali so

"GLAS NARODA" pošiljamo v staro domovino. Kdor ga hoče naročiti za svoje sorodnike ali prijatelje, to lahko stori. — Naročnina za stari kraj stane \$7. — V Italijo lista ne pošiljamo

mu se kes ko-ti, da so mu mogli zdravo kožo čez potegniti in zasiti.

Težko je težko. — Nu, kako ti kaj gre. Tom — sem odgovoril svojega bivšega sodelavca v zavodu, še starejšega Irea, ki sem ga srečal na predvečer Zahvalnega dneva.

— Oh, bolj slabo; delo pri vas sem izgubil, na WPA istotako, ker sem samec, in zdaj životari na reliefu.

— Ampak meni se mudi — sem rekel — in vse najboljše k Zahvalnemu dnevu.

— Pa kaj bo jutri Thanksgiving Day? — se začudi — saj vendar bo šele tretji, ne zadnji četrtek v mesecu.

— Ali še ne veš tega, da je predsednik Roosevelt prestavil ta praznik na tretji, mesto zadnji četrtek?

— Ne, to pa res nisem vedel in skoro ne verujem. Kje pa si zvedel? — si čital v časnikih? Nu, sicer pa je vseeno za me, saj puranove ali kokošje večerje si itak ne morem privoščiti. Kako tudi \$4.40 dobivam, od tega plačam \$2.30 tedensko za sobo in moram biti vesel, da mi ostane za kruh s čebuljo zabeljen.

Ker sva šla ravno mimo gostilne, sem mu plačal za časo-piva in pogledal me je s tako hvalečnostjo, kot da sem mu podaril možno cekinov.

Sveti Miklavž. — Ko smo sedeli za mizo na cerkveni veselici, ki se je vršila ob veliki udeležbi na predvečer Zahvalnega dneva v prostorih Slov. Doma, je nekdo sprožil pogovor o Sv. Miklavžu.

— Oh, govorimo raje o čem drugem — predlaga neka žena — kajti tak pogovor mi obuja žalostne spomine.

— Zakaj pa, — sem vprašal. — Ker mi je sv. Miklavž pokojnega moža, vzlet: umrl je na svoj god — da pa bi mi drugega preskrbel, za to pa se niti ne zmeni. Well, kar še ni se še lahko zgodi.

Pozdrav!

ZMAGA CIO pri Armonu

CHICAGO, 24. nov. — Pod pokroviteljstvom Delavskega urada so se vršile volitve, katera organizacija naj zastava delavce. Za CIO je bilo oddanih 4006 glasov, za Delavsko federacijo pa 1047 glasov. — 1254 delavcev se ni udeležilo glasovanja.

Peter Zgaga

TALENT ZA JEZIKE

Slovenci ga imamo, hvala Bogu. Velik talent.

Iz našega kraja so hodila dekleta služiti v Trst. Dva meseca je služila za krščenico, pa ji je že tekla tržaška italijanska, da je bilo veselje.

Ali pa fant, ki je šel k sedemindvetdesetemu v Trst ali k sedemnajstemu v Celovec cesarju tlako delat. Ko je prišel o Božiču na dopust, smo kar z njimi in se nismo mogli načuditi njegovi tuji učenosti. In hrvaščina! Pokažite mi Slovenca, ki pravi, da hrvaščine ne zna! Ali ste pa že kdaj slišali Hrvata slovensko govoriti? Pa čiti ja, ne pa govoriti.

DVE ŽENI SE JOČETA.

Bogati helsingski trgovec J. Lornij je že leto dni živel z dvema ženama v istem gospodinjstvu. Bili sta njegovi pravi ženi, kajti poročil se je z njima, čeprav zaporedoma. Obe sta mu tudi podarili sina.

Pri sodni razpravi je dejal Lornij z obrazom, kakor da gre za najobičajnejšo reč, da se je leta 1937 poročil s svojo drugo ženo, čeprav je bil že poročen. Izdajal se ji je za samec in sicer z drugim imenom. Vsaka dva tri tedne je potem pravil, da mora na poslovno potovanje. Odpotoval je od te žene, ki je trenutno z njo živel, k drugi ženi in pri tej je prebil spet kakšna dva tri tedne. To je šlo tako dolgo, dokler se ni so vsi trije srečali v neki družbi in in ni mogel drugače, kakor da je drugo ženo, predstavil prvi. Tako sta se obe ženski seznanili in sta se celo tako spoprijateljili, da sta sklenili živeti z istim možem, ko je moral ta končno priznati, kako stvari stoji.

Pred začudene porotnike sta potem stopili obe ženi, in sta začeli skupnega moža hvaliti na vse pretege. Zagotavljali sta, da je Lornij izreden mož in oče. V vsem letu, kar so žile skupaj, niso imeli med seboj niti najmanjšega prepira. Bil je to naravnost idealen zakon. Obe ženi sta z ogorčenjem in preziranjem govorili o neki novoporočeni dvojici, ki se je neprestano medsebojno prepirala in o kateri sta menili, da je vso stvar ovadila.

Sodišče pa se ni moglo priključiti naziranj J. Lornija in obeh njegovih žen. Drugi zakon je razveljavilo in je Lornija medtem, ko sta ženi planili v jok, obodilo na občno kazen.

Na znanje jezikov smo Slovenci zelo ponosni. Posebno, če zna Slovenec hrvaško, se lahko pred nekim tujcem postavi. Znan mi je slučaj rojaka, ki je dobil v Ameriki slukbo tolmača, ker je navedel, da zna poleg slovensčine, nemščine in angleščine še hrvaško, srbsko, črnogorsko, dalmatinsko, bosansko, hercegovsko, slavonsko in istrijsko.

So pa tudi zavedni Slovenci, ki se brez potrebe ne bodo nikdar posluževali tujega jezika. Tak je bil znani goriški o-doljub dr. Lavrič. Edinole s pravim Nemcem je govoril nemško, sicer pa nikdar ne. Ne-koč je bil v goriški kavarni poklical k sebi svojega psa: — Komm her Dachselt!

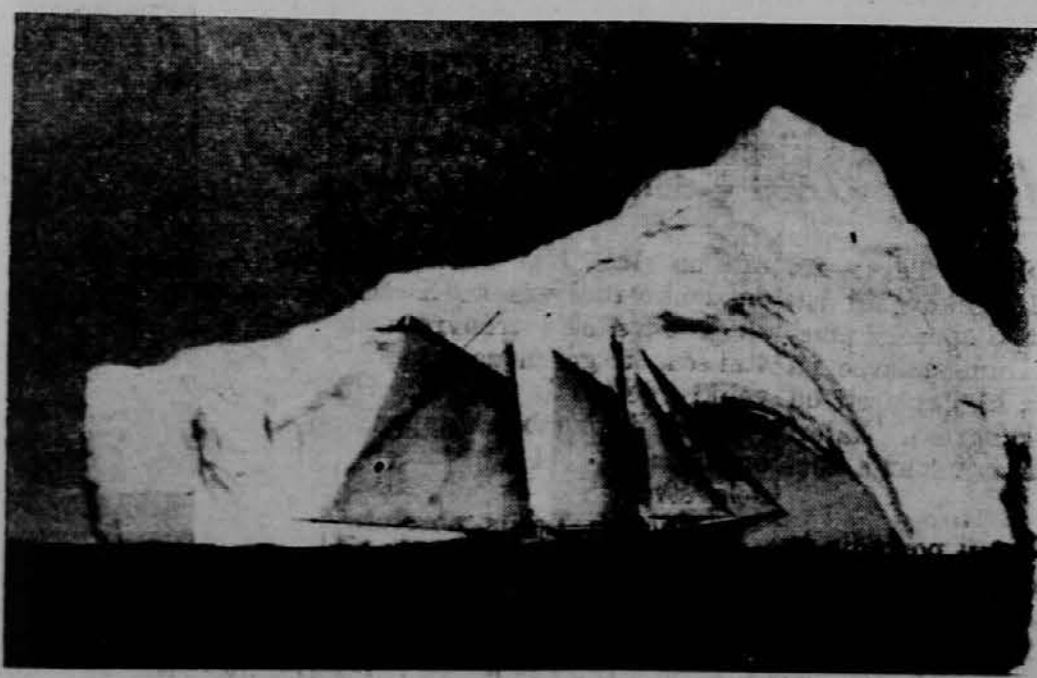
Navzoči nemškutar mu je rekel zasmehljivo: — Gospod doktor, pa vseeno govorite nemško, dasi vam ni treba. — Da, je odvrnil dr. Lavrič, toda le s svojim psom.

Naš človek se rad poslužuje tujega jezika, če mu je treba kakšno stvar posebno poudariti. Saj menda veste tisto o Ribničanu, ki je novo hišo zidal, njegova žena Katra mu je pa mešala in prinašala malto. Malto imenujejo v Ribnici s tujim izrazom "mort".

Ribničan je stal na lesenem odru in čakal, Katra se je bila pa s sosedo zaklepetala. — Katra, prinesi morta! — Nič. Katra ga ni slišala. — Morta mi prinesi, Katra, pravim! — Zopet nič.

Ribničana navda sveta jeza. — Čakaj, ti bom pa po nemško povedal, — sikne skozi zobe in zakriči na vse grlo: — Mort, Kater!

VELIKA LEDENA GORA V SEVERNEM ATLANTIKU

Visoka ledena gora tvori lepo ozadje za ladjo "Effie Morrissey," ki je na potu v Severno ledeno morje.

Denarne pošiljatve

Denarna nakazila izvršujemo točno in zanesljivo po dnevnem kurzu.

V ITALIJO

\$ 6.00	Lir	100
11.85	"	200
17.50	"	300
28.00	"	500
56.00	"	1000

KER SE CENE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE PODVRŽENE SPREMEMBI GORI ALI DOLI

NUJNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTER ZA PRISTOJIBNO \$1.—

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(TRAVEL BUREAU)
215 W. 18th ST. NEW YORK

Vesti iz slovenskih naselebin

Dopisi so nam vedno dobrodošli, ker zanimajo vse naše čitatelje in se z njimi naši rojaki tako rekoč med seboj pogovarjajo.

SLOVENSKE NASELBINE V BUENOS AIRES, ARGENTINI

Prvi slovenski priseljenci, ki prihajali v velikih tramajih, posebno iz zaslužnjega priorskega ozemlja pred kakimi desetimi leti, so se naselili v krog Paternala in Chacarite. Naselili so se seveda večina s seboj, dokler ni o dobili alnega zasluga, nakar so se odločili prihajati izseljevali v Villa Devoto in Saavedro, kjer so si na stovajset mesečno odplačevanje kupili zemljišče, na katero so si postavili za prvo lo-kronne hišice ter polagoma kot so razmere dopuščale, pridovali. Značilnost slovenskih domov je spredaj lep vrt, obaj za hišo pa majhne lehe raznovrstne zelenjave, ki mnogo koristi v domačem gospodarstvu. Tudi kokiši imajo mnogi. Možev zaslužek, ki je povprečno od pet do osem novcev dnevno, bi nikakor ne zaslužal, če bi ne bilo skrbne gospodinjice, ki zna vsako malenkost v prid obrniti. Tako pa imajo naši ljudje, če ne pri pride ob delo, prilično precej dobro. Seveda so naše ženske ob vsakem slučaju pripravljene prijeti za delo, ki ga kot obre kuharice, sobarice ter za sa hišna opravila lahko dobijo s primeroma precej dobro plačo.

Razen na Paternalu. Chacariti in Saavedri so naši ljudje večini skupinah naseljeni tudi v Parque de los Patricios in Pineyu na Avellanedi. V prili treh imenovanih okrajih so naseljeni izključno samo Slovenci, medtem ko so na Boki, Dock Sudu, Pineyu in Villa Dominico v pretežni večini Hrvatje, Dalgmatinci, Črnogorci in Šubi. Slovencev je seveda tudi precej in so povprečno iz Prekmurja.

Slovenci, ki so naseljeni na Paternalu, Chacariti, Saavedri in Parque de los Patricios, so povprečno pokleni ročni delavci, medtem ko so oni na Avellanedi največini zaposleni po raznih fabrikah kot klavnicah, papirnicah itd. Nekateri Slovenci imajo seveda tudi različne manjše trgovine in gostilne, ki se šele razvijajo.

Slovenci imajo sedaj na Paternalu eno društvo in slovensko šolo v Villa Devoto, dve

društvi in šolo ter v Saavedri eno društvo. Društvi v Villi Devoto sta si na odplačevanje kupili zemljišče ter si gradita svoje domove. Na Dock Sudu pa je več srbohrvatskih društev, ki bodo sedaj nekatera gradila "Jugoslovanski dom."

PROSLAVA DNEVA UJEDINENJA V NEW YORKU

Na dan Ujedinjenja 1. decembra t. l. vršila se bo srečana blagodaritev v slovenski cerkvi sv. Cirila, 62 St. Marks Pl., New York, ob 10. uri dopoldne. Blagodaritev bo odpel g. župnik Pij. J. Petric, OFM.

Generalni konzul g. D. R. Stanojevič bo z osebjem generalnega konzulata prisostvoval blagodaritvi.

Radi vojne ne bo sprejema na kraljevskem gen. konzulatu.

Iz pisarne Kralj. Gen. konzulata v New Yorku.

KOLIKO NEMCEV BODO PRESELILI

Po nemškem štetju živi v Estoniji 20.000 Nemcev, v Latviji 65.000, in v Litvi 30.000. — skupaj torej 115.000 v baltičkih državah. Večina so to potomci onih ljudi, ki jih je nemški viteški red na celih v teh pokrajinah. Pod vladjo carske Rusije so postali zelo premožni veleposestniki, ki so bili znani pod imenom "baltički baroni" ki so služili na ruskem dvoru, v armadi in v državni upravi. Toda po končani svetovni vojni je tudi v baltičkih državah agrarna reforma vzela večino njihovih posestov, tako da so po-lej živeli v dokaj skromnih razmerah. Ni pa misliti, da bi vsi hoteli preseliti se v Nemčijo. Mnogo jih bo ostalo in se skušalo prilagoditi novim razmeram. Nemčija namerava baltičke Nemce naseliti po poljskem ozemlju.

V sovjetski Rusiji živi še kakih 350.000 Nemcev, k temu je treba prišteti še tudi one Nemce, ki žive v Voliniji in Galiciji, ki je sedaj pripadla boljševikom. Verjetno bodo v teku časa tudi ti Nemci izseljeni na poljsko ozemlje.

Slovenci v Kanadi

DOPIS IZ KIRKLAND LAKE, ONTARIO, KANADA

Čenjeni g. urednik: — Dovolite mi malo prostora v našem listu "Glas Naroda", da malo pokramljamo sedaj ko so prišli dolgi zimski dnevi.

Ko takole prebiram liste, vidim, da se naši ljudje zelo malo udeležujejo, dasiravno vem, da je precej naročnikov tudi v Kanadi.

Izvenš par dopisov od našega Matija Otoničarja, ni bilo nikakega že par mesecev iz Kanade. Prijatelj branja, ali ste res že toliko otrpeli, da ste zanemarili "dožnost" oglašiti se znanem in javnosti, da li še sploh živite? Ali tako malo daste na narodno zavest? Ali mislite, da je dovolj če ve upravnistvo za vaš naslov in kako drugi? "NE." Kako nam je mogoče znati kje so naši rojaki na pr. v British Columbi-ji, Alberti in drugod ter koliko jih je, ko se iz najbližjih naselebin ni nič sporočil o društvenem življenju!

Sudbury, Timmins, Noranda, ali se kaj pripravljate za socialno življenje, katero vam je vendar najpotrebnejše za izlem?

Po statistiki pred nekoliko leti, je bilo Slovencev v Kanadi nad 7000 samo odraslih osebo. Koliko jih je pa v društvu? Kaj pomaga, če se zbere par ljudi in skuša postaviti temelj samopomoči, ko je pa lastni narod trd do vsega, ko zanemarja sam sebe in svoje. Ali ni to žalostno za čuti, da izmed 7000 ljudi je le 70 delavcev pri našem Slovensko-Kanadskem Podpornem Društvu?

Kako morejo uradniki imeti veselje do dela? Kako bi tajnik z veseljem vršil svoje delo, ko bi videl, da se ljudje zanimajo za stvar, ki je neobhodno potrebna vsakemu posamezniku.

Pač je nekaj vzroka tudi, da so pri vsem tem ljudje dobili nekako nezaupanje do društev, odkar so naše Jednote (nekatero) iz Amerike ustavile delovanje v Kanadi. Kaj pomaga velik okinean oglas v listu, ko si nas mati pustila same, ne-preskrbljene, v središču viharnega vrtnice? Kaj te je napotilo do tega? Ali niso ljudje v Kanadi ravno tako Slovenci in bratje po krvi, kot pa v Združenih državah Amerike? Ali ne veš, da so mogoče še nekdanji prvi člani, sedaj ostareli, na-

stanjeni ravno tu v Kanadi in brez pomoči?

Se-li nebi dalo napraviti, da se ustanovi nekako središče na tej strani v enem naših mest in tako plačevalo kot izplačevalo v kanadskem denarju, ako je to ta zapreka? Zelo bi mi dobro došlo pojasnilo o tem, ker ravno tisti čas ko se je delovanje ustavilo, sem bil odsoten iz te naselebine, če bolj pa, ker sem sam bil ustanovni član in tajnik takratnega odseka.

Zadnje nedeljo sem imel priliko prisosovati k proslavi 5 letnice odseka in 45 letnici H. B. Z., v tuk. mestu. Med drugim me je pa najbolj dirnilo, ko je govornik-delegat omenil šolo, katero vrši H. B. Z. med svojo mladino. Kaj pa mi, ki se štejemo kulturni narod? 100 odstotno pismen! Ponosne Jednote, kaj rečete na to? Kaj niso naši otroci vredni istega imena, iste kulture, kot vaši preko meje? Ali je več vreden denar na kupu, kot pa vršiti socialno delo na polju bratstva?

Niso naša srea mirza, pa čeprav živimo v mrzli Kanadi, kot si mnogi mislijo doli na jugu, niso zaprta. Ravno nasprotno, dostopna morebiti bolj kot kje drugje za to vzvišeno stvar.

Težko nam je res, ko se moramo sami boriti za obstoj vedno, da nas mati gleda iz za-plota, češ, le delajte. In tudi bomo. Ne ustrašimo se dela in borbe, ki nas še čaka, samo da

bo naša zastava vibrala visoko ob času, ko pride 10 letnica. Takrat, mati, boš videla, da so naša srea čista, da niso samo za izrabljivanje ampak tudi za delo, katero bo zapisano v zgodovini kanadskih Slovencev.

Vam pa, dragi rojaki, nekaj imam, kar bi rad vsakemu podelil na sree. Držimo se skupaj, ker le v slogi je moč. Pristopajte k društvu, ki je popolnoma nepristransko, ustanovljeno za medsebojno pomoč, ker vedite, da smo navezani le sami na sebe, da delujemo vsi za enega in eden za vse. Rojaki po naselebinah, pišite po navodila, jaz vam bom radevolje ustregel kar bo največ mogoče. Ustanovite odseke, da nas bo za 10-letnico ne 70, temveč najmanj 700.

Članom in članicam pa tudi rečem, da vsak posameznik mora biti organizator, ker drugače ne bomo imeli uspeha kot bi ga morali.

Napramimo sklep, da vsak pripelje vsaj 1 člana(ico) k društvu, da tako drugim narodom pokažemo, da Slovenci še živijo na trdni podlagi društvenega življenja. Nikar se ne ustrašimo dela, saj to nam je vendar v zabavo in razvedrilo. Naj še omenim, da se bo letos vršil občni zbor 1 nedeljo v decembru, t. j. 3. ne pa 10tega kot običajno, ker tajnik hoče, da bodo vse knjige urejene do 1. jan. 1940.

Pridite gotovo vsi, ker to je zelo važno, da vsak ve, delovanje društva. Pričetek točno ob 2 uri pop. na običajnem prostoru 42 Main Street.

H koncu še žalostno novico, da si je naš rojak Frank Mullee iz Otoka pri Cerknici končal na zelo žalosten način svoje mlado življenje. Vzrok je nepojasen.

Pozdrav vsem bralcem Glas Naroda in na svidenje bratje in sestre.

Frank Grebene, tajnik za Slovensko-Kanadsko Podp. Društvo v Kirkland Lake, Ont.

Novi roman

ČITATELJICE OPOZARJAMO NA NOVI ROMAN, KI ZAČNE VKRATKEM IZHAJATI V LISTU:

"Vaški Apostol"

Ta roman, ki začne izhajati na zadnji strani našega lista, spada med bisere svetovne književnosti. Roman je eno najboljših del mojsterskega pripovedovalca Ganghhoferja. Vsi, ki so čitali njegovega "Samostanskega lovca" in "Grad Hubertus", naj opozore svoje prijatelje na izreden užitek, ki se jim obeta to zimo v "Glasu Naroda". Že prva poglavja te umetnine Vas bodo tako prevzela, da boste nestrno čakali nadaljevanj.

Izročite spodnji kupon Vaši prijateljici, ki ni še naročena na "Glas Naroda".

STORITE TO SE DANES — Ne zamudite nobene števke!

Ne bo razočarana pri tem romanu!

UPRAVNIŠTVO "GLASA NARODA"
216 West 18th Street, New York

Tukaj Vam pošljem \$1.—, za dvamesečno naročnino na "Glas Naroda", pri čemur z dnem ko izide nov roman.

I m e.....

N a s l o v.....

DARILNE POŠILJATVE v Jugoslavijo

100 Dinar.	— — — — \$ 2.50
200 Dinar.	— — — — 4.80
300 Dinar.	— — — — 7.00
500 Dinar.	— — — — 11.25
1,000 Dinar.	— — — — 21.75
2,000 Dinar.	— — — — 43.00

ZARADI RAZMER V EVROPI so bile naše zveze za denarne pošiljate v Jugoslavijo začasno preklicane. Sedaj pa smo dobili novo zvezo, po kateri je mogoče našim rojakom vžreči in denar varno pošiljati. Vendar je bila nam povisana cena, ker so stroški za pošiljanje po tem potu mnogo višje.

Opozorjamo tudi, da se sem in tam more kaka pošiljatev zaradi evropskih razmer zakasnuti.

ZA NUJNO POŠILJATEV POSLUŽITE SE "CABLE ORDER". — DOPLAČATI JE TREBA 32.— ZA VSAKO POŠILJATEV V JUGOSLAVIJO.

SLOVENIC PUBLISHING CO.
POŠTNIŠKI ODDELEK :
216 West 18th Street, New York

Rojake prosimo, k o pošljejo za naročnino, da se pošiljujejo — UNITED STATES AIRMAIL CANADIAN POSTAL MONEY ORDER, ako je vam le priročno

Kje si bil tako dolgo?

Roman iz življenja. — Za "Glas Naroda" priredil I. H.

78

Na to pa se raztegne senca čez njen obraz. Niti Ida, niti teta ne sme voditi, da je stric vzel potni list, da bi ga uničil. Sedaj pa mora strica zbuditi. Skrbela bo, da bo takoj prišel v obednico. Toda pozneje, to je vedela, ga ne bo nič zadrževalo, da izvede svoj zločinski čin in uniči potni list. Toda k sreči tega ne bo mogel storiti. Toda kako se naj zadrži, ko bo opazil, da potnega lista ni več. Prav gotovo si ne bo vzel toliko časa, da bi spal, ako ga ne bi močno vino, ki ga je mnogo popil, tako zelo utrudilo. Toda nekaj časa bo še imel opravka z vžgalico, ki jo je Rut potisnila v ključ. In do tedaj se bo Klaus zopet vrnil. Rut se je bala strica, kot bi imela slabo vest.

Počasi gre zopet po stopnicah gori in potrkna na vrata njegove spalnice, kajti boji se, da bi se hudoval, ako bi ga pustila predolgo spati.

Toda potrkati mora nekaterekrat, predno v sobi poneha umiranje in zaspan glas zakliče:

"Kaj pa je?"

"Čas je za čaj, stric Kurt. (Prosimo, pridi doli.)"

Jezno godrnjanje se zasliši, nato pa pravi hripavo:

"Tako pridem!"

Rut gre zopet doli. Najprej se gre k vežnim vratom ter hrepeneče pogleda proti vratom parika. Tedaj pa priteče po stopnicah Jerry, živahno najajoč s kratkim repom in mimo nje. Pri tem pa jo s povečeno glavo žalostno pogleda. Mali poreček je dobro vedel, da se mora žalostno zadržati, kajti tedaj ga je Rut vedno ljubeznivo pobožala in to je imel takoj rad. Tudi sedaj se Rut skloni, ga boža in pravi prijazno:

"Saj bo kmalu prišel Jerry, gospodar pride kmalu."

Jerry lahno zalaja, kot bi vedel, da se mora mirno zadržati, ker v hiši se ni imel domovinske pravice.

"Toda jesti ne dobiš več, Jerry, kajti opoldne si se dovolj najedel. Drugače boš predebel. Zvečer boš zopet dobil kosi in še kaj drugega dobrega."

Jerrytov rep pa razglaša maha sem ter tja. Ko ga slednjič Rut zapoli, jo takoj uboga. Rut gre zopet na hodnik in pozvonil.

Četudi pa je bil stric šele iz spanja zbudjen, je prvi pri nizi. Njegov obraz je zelo rdeč in oči črne. Rut je sicer vedela, da nočnega burgundca ne bi imel piti ker je imel premočno kri in mu vino ni nikdar dobro napravilo. Toda ni se mu upala oporekati, kajti, ko je nekoč teta prav lahno pripomnila, da bi mu moglo vino škodovati, jo je jasno nahrulila: da se naj briga za svoje stvari in da mu s svojo sitnostjo ni treba pokvariti dobrega okusa vina.

Teta Marija mu je nato rekla, da mu je zdravnik prepovedal piti močna vina in še posebno rdeča vina in mu je dovolil samo lahkega mozela.

Jezno se ozira Kurt Weyersberg, kajne povod, da bi se mogel pripraviti.

"Kje pa ste teta Marija in Iduna? Saj je že četrta čez pet! Nimam časa dolgo čakati, ker moram še delati. Natoci. Saj je menda še gorke v moji sobi!"

"Da, stric Kurt, sluga je vedno nalagal. In teta Marija in Ida boste takoj tukaj."

"Saj vendar veš, da je njeno ime Iduna, torej ravnaj se po tem!"

Rut ne odgovori. Molče mu natoči čaj, kot je imel rad; precejšnjo množico rumu; drugače ga ni pil.

K sreči ravno tedaj prideta teta Marija in Ida, obe začarani oči. Obe se oprostite, toda gospodar se jezi, kez ste tako veseli.

"Ravno tako izgledate, kot bi zadeli prvo srečko. No, potem ste tudi prišli do prepričanja, da je dr. Horvat slepar. Kje pa je?"

"Saj vendar veš, da se je odpeljal v mesto?"

"Odpeljal? S čim se je odpeljal?"

"Z malo limuzino," pravi Rut naglo.

Kurt Weyersberg vdari s pestjo po mizi.

"Kdo pa mu je to dovolil? Predrznost — niti, da bi vprašal, se je odpeljal z limuzino. Kaj pa misli?"

"Mene je vprašal, ako more vzeti avtomobil in sem tedaj naročila, malo limuzino, ker si se spal in te ni-em hotela buditi."

"Mogel bi iti peš, kakor je prišel. Taki so lačni ljudje. Ako mu ponudiš mezince — takoj zagrebi celo roko."

Toda neustrašeno pogleda očeta.

"Še le izkazalo se bo, kdo ima pravico razpolagati z avtomobili!"

Oče jo jezno pogleda.

"Vse babe ste neumne na tega človeka! Ali bi se še mogoče rada z njim omožila, kaj?"

Lahen nasmehek se trese okoli Idinih ustnic.

"(Brez skrbi, oče ni ga mogoče dobiti, kajti njegovo sree je že oddano.)"

K sreči nikdo ne opazi, da je pri teh besedah Rut zelo zardela.

"Sicer bi mu tudi ne svetoval iztegniti roke do tebe. Bogato dekle, kot ti, mora tudi dobiti bogatega moža."

Ida ne odgovori, toda misli, da ji je oče s takimi besedami zmešal glavo.

Vsi molče pijejo čaj. Nato pa oče vstane.

"Sedaj grem v svojo pisarno; rešiti imam nekaj zelo važnih zadev in želim, da me nikdo ne moti."

Pri tem poseže po svečnjaku ključev in odide. Rut gleda za njim in globoko diha.

Vse tri se čutijo kot osvobodjene in živahno govore o Idini z roki. Gospa Marija je srečna, ko svojo hčer zopet vidi veselo in srečno.

Rut pa ni pri tem pogovoru s polono pazljivostjo in vedno nemirno prisluškuje proti vratom.

(Nadaljevanje prihodnjik.)

NEZAPOSLENOST — OSNOVNO VPRAŠANJE TE DEŽELE

National Resources Committee je dognal, da bi popolno uporaba narodnih gospodarskih virov končala nezaposlenost. Navetuje se višji življenjski standard kot sredstvo, da se reši vprašanje nezaposlenosti.

Nezaposlenost v Združenih državah se je znižala za več kot 4 odstotke v mesecu avgustu 1939, ali vze vsemu temu napredku je bilo število brezposelnih v tej zemlji 9.424.000, kakor to cenijo odlični gospodarski strokovnjaki. Postaja čim dalje jasnejše, da ameriški narod vsled tega obsežnega brezdelja, ljudi, strojev, ima opravljati z osnovnim in bistvenim vprašanjem narodnega značaja. National Resources Committee, odbor, ki ga je predsednik Roosevelt imenoval za proučevanje gospodarskih virov in sredstev te dežele, dognal je, da skupna gospodarska izguba v narodnem dohodku Združenih držav od 1. 1930 do vsešči 1937 vsled depresije znaša \$200.000.000.000.

"Kaj te številke pomenjajo, je težko pojmuiti," pravi poročilo odbora, "ali more se boljše razumeti, ako se uvažuje, kaj bi 200 milijonov pomenjalo v konkretnem blagu. Ako bi bili vsi nezaposleni ljudje tekom te dobe zaposleni v gradnji hiš, večji dohodek bi bil zadostoval, da se zgradi nova hiša za \$6000 za vsako družino v celi deželi. Ako pa bi se izgubljeni dohodek bil uporabil za gradnjo železnice, bi se bil obnovil ves železniški sistem in zgradilo petkrat toliko železnice. Tako je veličina na izgubi dohodkov, ker se niso uporabili razpoložljivi viri bogastva. Pomenjalo je to znižanje življenjski standard takorekoč za vsako skupino. Ako 10 milijonov ljudi snore in hoče delati, mora pa biti brez dela, ker ga ni, tedaj je družba potrošila visokovredne virov delavskih sil, in radi nezaposlenosti so izgubili posamezniki svojo izurjenost in moralno silo. Narod je tem revnejši toliko vsled blaga, ki ni bil proizveden, kolikor vsled gnotnega in duševnega obubožanja posameznika."

Kajti način za učinkovito rabo virov bogastva, ki je na razpolago, in obenem ohraniti ameriške tradicije svobode in demokracije, to je problem, ki po mnenju odbora izziva na rešitev najboljše gospodarsko državništvo. Ta čas se viri bogastva trajajo in rabijo neprimerno; posamezniki ne najdejo najbolj koristno polje za svojo delavnost, med tem ko gmočno prirodno bogastvo ostaja nerabljeno. Najbolj važna pa je potrat delavskih sil: sila posameznika, da produciira, je vir bogastva, kakor neizrabljena vodna sila. Odsila je, ako se ne uporabi. Ne more biti shranjena."

Odbor je mnenja, da ob tako širokem in važnem problemu ni lahko najti enostavne rešitve. Ako naj se najde demokratska rešitev, bo isto rezultat mnogih umov po dolgi dobi dela. "Trebalo bo večjega razumevanja problema s strani voditeljev poslov, delavstva, poljedelstva, političnih voditeljev in drugih voditeljev javnega mnenja."

Kar mnogi ekonomisti sugerirajo, je, da se dela za stalno rastoči življenjski standard v Združenih državah, tako, da bo vsaka družina v stanu konsumirati vsaj za eno tretjino več, kot dandanes. Trdijo, da ako družine v tej deželi, ki imajo manj ko \$1200 na leto, bi imele po \$2.000 več na dan za svoje nakupe, bi industrija takoj morala uporabiti približno dva milijona več ljudi. Ako bi vse družine v tej deželi mogle povisati svoje nakupe za eno tre-

Ko sta prišla na vrh cvetočega hriba, se je Marija vsa srečna privila k svojemu možu.

"Se spominjaš, Luigi," mu je zašepetala v uho sladko nasmejana.

"Spominjam se," ji je odgovoril mlad mož zaslanjano.

Marija je molče obstala in med glesnimi vzkliki je občudovala čarobno dolino, kopajočo se v zlati solnčni kopeli in posuto s pestrimi cvetovi žgocnih barv. Slednjič se ji je izvil vzdih iz ust.

"Pet let," je zašepetala.

"Pet let," je ponovil Luigi, kakor odneč.

"Pred petimi leti sva se poročila."

"Že pet let živiva skupaj."

Poljubila sta se in sedla vsa srečna na mehko preprogo sveže trave.

"Dan je bil krasen, kakor danes in vse naokrog je bilo polno teh cvetov. Toliko evetja! Se spominjaš, kako si mi iz njih spletel venček?"

Marijin glas je zvenel ginjeno. Luigi je božal mehke svetle lase.

"Toliko evetja," je ponovil nežno. In dišalo je po medu, tekočem iz uljev in regrat je zvončkal s steklenimi kroglicami.

Marija je naslonila glavo na možovo ramo.

"Še vedno si pe-nik, draga," je dejala sladko in pokazala s prstom proti zelenkasti gošči. "Ali vidiš tam za tem zelenim grmovjem rdečo streho krme?"

Luigi je prikimal in se nasmešnil.

"Ali se spominjaš njene sobice? Napolnila sva jo z rožami, tako da je bila podobna stekleni gredici v jutranji zarji velikonočnega neba. — In tisti poljubi!"

"Božanski čudež, samo da..."

Marija mu je zamašila usta z ročico.

"Molči Luigi," je zašepetala in ga objela. Z besedami se ne da izraziti to, kar valovi v srcu. Kaj, če bi šla pogledat potoček v gozdu?

Vstala sta in se napotila proti bližnjemu gozdu. Večkrat jima je spodrsnilo na kotanjasti stezi in med potjo sta se smejala liki dva razposajena otroka. Slednjič sta se ustavila pri žuborečem potočku. Voda je bila kakor česki kristal in mizla kakor led.

"Daj mi čašo, žejna sem," je poprosila Marija.

Zajela sta mizle vode in pila v dolgih duških. Potem sta se poljubila na mokra usta. Kar je Marija kriknila:

"Luigi, najino drevo!"

"Kako ga pa hočeš najti?"

"Kaj lahko. Saj vendar se spominjaš, kako si izrezal z nožičkem najini imeni v kožo mladega kostanja."

"Ah, še zdaj čutim vonj tiste skorje, tako čudno opojen in mameč, kakor močno vino, tekoče iz..."

"Iz soda, hočeš reči?" ga je prekinila Marija smeje. "O, ti večni pesnik, večni senjač."

Luigi je otožno odkimal z glavo.

"Nikakor ne, v mislih sem

tjino, bi vprašanje nezaposlenosti postalo brezpomembno.

Slika obširne nezaposlenosti ostaja temna, ali stalno prizadevanje, da se najde demokratska rešitev problema nezaposlenosti, nosi s seboj vsaj obljubo, da se najde ključ za ta problem.

Kratka Dnevna Zgodba

SENCA PRETEKLOSTI

imel blestečo amforo, toda ti tega itak ne razumeš."

"Ah, se že spominjam," je vzklila Marija zmagovalno. "Najino drevo" je stalo tam, kjer dela ta potoček, ovinek."

Odhitela sta tja.

"Tu je! Takoj sem ga spoznala," je vzklila Marija vsa srečna in potegnila Luigijski široko krono košatega kostanja. Zares v skorjo sta bili vrezani dve imeni in datum: Marija in Francesco 5. julija 1934.

"Ne, ne, zmotila sem se. To

ni tisto drevo," je dejala Marija naglo, in odhitela iz senčne gostoljubnosti drevesa kakor da ji gore tla pod nogami.

"Tisto-le drevo bo, nekam znano mi je."

Sosednji kostanj, ki je Luigi pokazal nanj, je imel vrezano v skorjo to-le:

Luigi — Rosetta, 12. julija 1934.

"Ne, ne, tudi to ni pravo," je zajel Luigi in zardel do ušes. Drugje bo...

Iskala sta dobro uro, pa ni sta našla pravega drevesa.

Propozno sta se spomnila nedoumežla, da mečejo drevesa dvojno senco, eno naravno, to se pravi lastno senco, drugo pa umetno, vrezano s človeško roko v njihovo skorjo, ki se imenuje s strokovnim izrazom senca preteklosti.

V PREDPRODAJ

Slovensko Amerikanski Koledar za l. 1940

Za 50 centov do bite

160 STRANI ZANIMIVEGA ČTIVA — POVESTI, ČLANKI IZ ZEMLJEPISJA, ZGODOVINE IN NARAVOSLOVJA. — POLEG TEGA SPIS IVANA BUKOVINSKI - JA: Iz mojega življenja.

Koledar je bogato ilustriran.

Naročite ga pri:

Slovenic Publishing Company

216 West 18th Street New York, N. Y.

Pošljite naročilo še danes!

AKO nameravate Vašemu prijatelju izročiti darilo za Božič, bi bilo primerno mu darovati slovensko knjigo. — Pogledajte seznam slovenskih knjig v današnji številki.

ŽEPNA URA.

Malokdo se zaveda, da so žepne ure ali zapestne ure mala čudesa precizne mehanike. Dobra žepna ura ima 150 sestavnih delov, preciznejše celo 175. Za njihovo izdelavo je potrebnih nad 1600 delovnih ur in stroji, v katerih se izdelujejo, morajo biti z mikroskopi naravnani na preciznosti tisočinke milimetra.

Večina sestavnih delov je iz zlitine, v kateri prevladuje nikel, ostali deli pa so iz jekla. Drobnji vijaki, ki vežejo posamezne dele, morajo biti posebno precizno izdelani. Nekateri so tako majhni, da jih gre do 10.000 v naprstnik. Ko je žepna ura sestavljena, pride v preizkuševalnico, kjer ostane navadno tri tedne. V preizkuševalnici so zaposlene samo ženske in učiti se morajo tri leta, preden dobe delo. To so tudi najboljše plačane moči v vsej tovarni. Njihovo delo sicer zdaj znatno olajšujejo stroji, toda najfinejša dela morajo le opraviti človeške roke.

ADVERTISE in "GLAS NARODA"

MEHKO VEZANE KNJIGE

Razprodaja KNJIG

Da napravimo prostor za novo zaloga smo znižali cene teh knjig, da vsakemu jih je mogoče naročiti. Storite to še danes, ker bo zaloga kmalo iztekla.

5 KNJIG\$ za 1

1. Andrej Hofer (Junaki vodja Tirolcev)
2. Belgrajski Biser (Vitoj Jelenc)
3. Beneška Vedčevalka
4. Boj in Zmaga (Josef Spillman)
5. Burska Vojska
6. Cvetke (H. Majar)
7. Dedek je pravil (Julij Slapšak)
8. Devica Orleanska
9. Dve sliki (Ksaver Meško)
10. Dubovni boj (Lovrenc Skupol)
11. Fra Diavolo
12. Fran Baron Trenk (Gjuro Panduric)
13. Hudo Brezno (Fr. Erjavec)
14. Humoreske, Grotiske in Satire (Azov in Teff)
15. Korejska Hrata, črtica iz misijonarskega dneva (Josef Spillman)
16. Mesija (Dr. Jeglič)
17. Mladim Sreem, povesti za mladino (Ksaver Meško)
18. Maron, krščanski deček z Libanona
19. Ob 50-Letnici dr. Janeza Ev. Kreka
20. Pariški Zlatar
21. Patria, Povest iz irske Junakije dobe (H. Federer)
22. Palerki iz Roža (Ivan Albreht)
23. Popotniki, novele in črtice (Milan Pugelj)
24. Požigalec (H. Majar)
25. Pravljice (S. Košutnik)
26. Povesti in Slike (Ksaver Meško)
27. Ptice Selivke (Tagore)
28. Praški Judek (Josip Vole)
29. Praprečaneve Zgodbe, Povesti (Anton Stražar)
30. Pregnanje Indijanskih misijonarjev (Josef Spillman)
31. Rdeča in bela vrtica (Anton Huonder)
32. Revolucija na Portugalskem
33. Sisto s Sesto (H. Federer)
34. Skazi Siro Indijo
35. Spisi Kristofa Smida
36. Student naj bo (S. Finžgar)
37. Stuneti invalid (S. Košutnik)
38. Sveta Notburga
39. Tri Indijanske povesti (Josef Spillman)
40. Vrtar (Tagore)
41. Volk Spokornik in druge povesti za mladino (Ksaver Meško)
42. Vojnimir ali Poganstvo in krd (Josip Oginec)
43. Zbrani spisi za mladino (Engelbert Gangl)
44. Zbirka narodnih pripovedk za mladino (J. Planinski)
45. Zgodovinske anekdote (Dr. Sarabon)
46. Zlatokop (Josef Spillman)

(Vezava nekaterih knjig je od leta nja nekoliko izkazena.)

Ako ima kaka knjiga več zvezkov, se šteje vsak zvezek za knjigo.

POZOR!

Ker imamo nekaj teh knjig v omejenem številu, navedite pri naročilu več knjig, da vam moremo postreči.

KNJIGARNA Glas Naroda 216 WEST 18th STREET NEW YORK